

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київський національний університет будівництва і архітектури

Взаємозв'язок фізичної,
психічної, соціальної і
духовної складових здоров'я

АКМЕОЛОГІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Методичні вказівки
для студентів спеціальності 017 “Фізична культура і спорт”
освітнього рівня бакалавр

Київ 2023

- Укладач Ю.В. Човнюк, канд. техн. наук, доцент кафедри фізичного виховання і спорту Київського національного університету будівництва і архітектури
- Рецензент С.М. Канішевський, канд. пед. наук, професор кафедри фізичного виховання і спорту Київського національного університету будівництва і архітектури

Відповідальний за випуск О.М. Шамич, доктор псих. наук, професор кафедри фізичного виховання і спорту Київського національного університету будівництва і архітектури

Затверджено на засіданні кафедри фізичного виховання і спорту, протокол № 5 від 24 січня 2023 року.

В авторській редакції.

Акмеологія фізичної культури: методичні вказівки для студентів спеціальності 017 “Фізична культура і спорт” освітнього рівня бакалавр. Уклад.: Ю.В. Човнюк. Київ: КНУБА, Талком, 2023.– 31 с.

Містять загальні відомості, мету, завдання, програму та структуру навчальної дисципліни «Акмеологія фізичної культури».

Надані теми та короткий зміст лекційних та практичних занять, теми для самостійної роботи, вимоги до поточного, модульного і підсумкового контролю, спеціальна література, інші інформаційні ресурси щодо вивчення дисципліни.

Призначено для студентів спеціальності 017 “Фізична культура і спорт” освітнього рівня бакалавр денної та заочної форм навчання.

ЗМІСТ

Загальні положення.....	4
Мета та завдання дисципліни	5
1. Характеристика навчальної дисципліни.....	6
2. Програмні результати навчання та компетентності студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни	7
3. Програма навчальної дисципліни.....	9
3.1 Змістовий модуль 1	10
3.2 Змістовий модуль 2	13
4. Структура навчальної дисципліни	17
5. Вимоги до самостійної роботи студентів	20
5.1. Індивідуальна робота.....	21
6. Контроль за якістю навчання.....	23
6.1. Поточний контроль	23
6.2. Модульний контроль	24
6.3. Підсумковий контроль.....	25
6.3.1. Перелік питань для підсумкового контролю	26
6.4. Умови допуску до підсумкового контролю	28
Література	28

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Професійна підготовка фахівців сфери фізичного виховання (тренерів, викладачів, інструкторів, фахівців з фізичної реабілітації) не може бути якісною та ефективною без опанування знань із акмеології фізичної культури і спорту [2-14, 16].

Акмеологічні знання складають наукову базу професійної підготовки майбутнього тренера, без засвоєння яких він не може правильно, науково обґрунтовано планувати тренувальний процес [2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16].

Тренери і спортсмени повинні не тільки знати основні теоретичні положення з акмеології, але й володіти практичними навичками акмеологічної оцінки використання педагогічних засобів, педагогічної техніки впливу на спортсмена, вихованця тренера (в обраному виді спорту), знати особливості педагогічного і акмеологічного забезпечення проведення тренувань та змагань спортсменів у різних видах спорту, акмеологічні особливості раціональної поведінки спортсменів, дотримання ними спортивного режиму як фактора стабільності спортивних успіхів, володіти акмеологічними знаннями задля успішної побудови кар'єри своїх вихованців (не тільки у спорті, але й у їх власному житті). Ці знання повинні сприяти формуванню у фахівців сучасного акмеологічного мислення.

Перед акмеологією фізичної культури і спорту постають надзвичайно відповідальні завдання. Враховуючи, що головним завданням акмеології фізичної культури і спорту є формування у спортсменів (вихованців) їх тренером-викладачем сучасних (новітніх) уявлень про побудову ними своєї власної кар'єри як у спорті, так і у житті, досягнення найвищого рівня самореалізації (АКМЕ), на перший план висувається вивчення майбутніми фахівцями (тренерами-викладачами фізичного виховання, спортивними педагогами) основних методів, засобів, педагогічних технік впливу на людину (спортсмена, вихованця, учня) [3, 5, 7, 9, 11, 13, 16].

Предметом дисципліни є вивчення проблем й задач акмеології як науки; визначення тих характеристик, які повинні бути сформовані у людини у дошкільному й шкільному віці, щоби потім, у період зрілості, вона змогла найбільш повно проявити себе; вивчення феномена «акме»; аналіз сукупності характеристик, котрі пов'язані з оволодінням професією, з досягненням рівня професійної

майстерності; виявлення залежності між особливостями професіоналізму зрілої людини й іншими її проявами (поза сферою професійної діяльності); вивчення особливостей, ролі й значення особистості педагога в системі фізичного виховання шляхом надання характеристик цій особистості, а також й особливостей діяльності педагога з фізичної культури як основи змісту його власного АКМЕ; вивчення особливостей професіоналізму та професійного самовиховання педагога з фізичної культури.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни є необхідною теоретичною базою для набуття знань, умінь та навичок усіх спеціальних психолого-педагогічних, спортивно-педагогічних, фізкультурно-оздоровчих дисциплін.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – знайомство студентів з проблемами й задачами акмеології як науки; показати необхідність визначення тих характеристик, які повинні бути сформовані у людини у дошкільному й шкільному віці, щоби потім, у період зрілості, вона змогла найбільш повно проявити себе; вивчення феномена «акме»; аналіз сукупності характеристик, котрі пов'язані з оволодінням професією, з досягненням рівня професійної майстерності; виявлення залежності між особливостями професіоналізму зрілої людини й іншими її проявами (поза сферою професійної діяльності);

- створити у студентів уявлення про значення і роль особистості педагога в системі фізичного виховання, надати характеристики особистості й особливості діяльності педагога з фізичної культури як основи змісту його власного АКМЕ, розглянути особливості професіоналізму та професійного самовиховання педагога з фізичної культури.

Завдання дисципліни:

- у області педагогічної діяльності:

ознайомлення студентів з магістральними шляхами розвитку особистості, котрі відповідають відомому методологічному принципу вивчення людини: 1) «пiк» у прогресивному розвитку людини як

індивіда; 2) найвищі досягнення у особистісному розвитку; 3) видатні результати праці; 4) досягнення вершин у розвитку людини як індивідуальності;

- у області науково-дослідницької діяльності: дати студентам уявлення про наукові передумови розробки акмеологічної концепції розвитку професіонала; акцентувати увагу студентів на необхідності постійного використання досягнень науки у професійній діяльності, а також наукових розробок у конкретній професійній області й пропаганди передового досвіду.

Дисципліна “Акмеологія фізичної культури” для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 017 “Фізична культура і спорт” освітнього рівня “бакалавр” є вибірковою і має загальноосвітнє, професійне та прикладне значення.

1. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна “Гігієна фізичного виховання і спорту” розрахована на студентів, які навчаються на 2 курсі за спеціальністю 017 “Фізична культура і спорт” денної форми навчання та на 2 курсі заочної форми навчання.

«АКМЕ» (ακμή — найвища точка, вершина) — соматичний, фізіологічний, психологічний і соціальний стан особистості, який характеризується зрілістю її розвитку, досягненням найбільш високих показників у діяльності, творчості. Вважається, що даний період у житті людини припадає на вік від 30 до 50 років.

Акме — вершина, пік, вищий ступінь чого-небудь, розквіт. **Акмеологія** — комплексна міждисциплінарна галузь наукового знання, що досліджує: психічну сферу людини у розквіті його розумових та фізичних можливостей; об'єктивні та суб'єктивні фактори і найбільш загальні закономірності, що заважають або сприяють якісному розвитку особистості, досягненню вершин професійної діяльності — акме.

У 144 р. до н. е. — цей термін використовував Апполонор Александрійський, але у скороченому вигляді, як — Акме.

Поняття «акмеологія» в психологічну науку вперше ввів М. О. Рибніков у 1928 р., позначаючи ним вікову психологію зрілості або дорослості.

Як видно з таблиці 1, програма курсу розрахована на 120 годин. Виконання програми здійснюється за допомогою: лекцій (30 годин); семінарських занять (30 годин); самостійної роботи (60 годин) – для студентів денної форми навчання; лекцій (22 години); семінарських занять (18 годин); самостійної роботи (50 годин) – для студентів заочної форми навчання.

Таблиця 1

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів - 4	<i>Галузь знань:</i> 01 Освіта/педагогіка	Вибіркова	
Модулів - 1	<i>Спеціальність:</i> 017 Фізична культура і спорт	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		2-й	2-й
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин (денна форма): аудиторних – 4 самостійної роботи – 2-3	<i>Освітньо-кваліфікаційний рівень:</i> Бакалавр	30 год.	22 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	18 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	50 год.
		Вид контролю: залік	

2. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ В РЕЗУЛЬТАТІ ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Бакалавр фізичної культури і спорту повинен бути здатний розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (табл. 2, 3).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: основні положення акмеології фізичної культури і спорту;

вміти: використовувати набуті знання на практиці в процесі занять фізичною культурою та спортом.

Таблиця 2

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність (ІК)	
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК01	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
ЗК02	Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК03	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
ЗК04	Здатність працювати в команді.
ЗК05	Здатність планувати та управляти часом.
ЗК06	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК07	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК08	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК09	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК10	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК11	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК01	Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.
СК02	Здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях.
СК10	Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

СК11	Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом.
СК13	Здатність застосовувати сучасні технології управління суб'єктами сфери фізичної культури і спорту.
СК14	Здатність до безперервного професійного розвитку.

Таблиця 3

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН01	Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.
ПРН02	Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.
ПРН04	Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.
ПРН05	Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.
ПРН09	Демонструвати готовність до зміцнення особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя, проведення роз'яснювальної роботи серед різних груп населення.
ПРН12	Аналізувати процеси становлення та розвитку різних напрямів спорту, олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях.
ПРН17	Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.
ПРН18	Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом.
ПРН19	Аргументувати управлінські рішення для вирішення проблем, які виникають в роботі суб'єктів фізичної культури і спорту; мати навички лідерства.
ПРН20	Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
ПРН21	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни містить обсяг знань, які повинні опанувати бакалаври відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення учбового мате-

ріалу, а також передбачає необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Курс акмеології фізичної культури озброює студентів акмеологічними знаннями, практичними навичками, які окреслюють роль особистості педагога в системі фізичного виховання, надає змогу оволодіти методами встановлення різноманітних характеристик особистості спортсмена, вихованця, учня, зрозуміти особливості діяльності педагога з фізичної культури як основи змісту його власного АКМЕ, професіоналізму та професійного самовиховання педагога з фізичної культури.

Знання та практичні уміння в галузі акмеології фізичної культури і спорту дозволяють працівникам сфери фізичного виховання і спорту включатися у вирішення важливих завдань щодо формування здорового способу життя. Значення акмеології фізичної і спорту як наукової дисципліни в останній час ще більше зростає в зв'язку з розвитком масової фізичної культури і спорту.

Лекційні заняття містять інформацію представлену у змістових модулях вивчення дисципліни. Практичні (семінарські) заняття спрямовані на закріплення теоретичного матеріалу, викладеного під час лекцій.

Основна дидактична *мета* семінарських занять – розширення, поглиблення і деталізація наукових знань, отриманих студентами на лекціях і в процесі самостійної роботи і спрямованих на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, набуття умінь і навичок, розвиток наукового мислення та усного мовлення студентів.

3.1. Змістовий модуль 1.

Змістовий модуль 1. Акмеологія фізичної культури як наука й учбова дисципліна

ЛЕКЦІЇ

Лекція 1. Основні поняття акмеології.

Предмет, об'єкт, мета, задачі, основні категорії, методи дослідження акмеології як науки і учбової дисципліни.

Лекція 2. Акмеологічний підхід до періодизації вікового розвитку людини.

Акмеологічна концепція особистісно-професійного розвитку людини. Професія та кар'єра. Професійний цикл, етапи професійного шляху та рівні професіоналізму.

Лекція 3. Професійно-педагогічна діяльність фахівця по фізичній культурі і спорту з позиції її функціонального призначення, професійних вмінь та здібностей.

Психолого-педагогічна характеристика діяльності та особистості фахівця по фізичній культурі і спорту, його продуктивної діяльності, формування змісту професійного «акме». Вміння та здібності до педагогічної праці. Рівні високого професіоналізму у сфері фізичної культури і спорту.

Лекція 4. Структура професійно-педагогічної майстерності.

Сутність, зміст, значення та функції професійно-педагогічної культури спортивних педагогів, їх професійно-педагогічної етики. Роль, значення та зміст самовиховання у професійній діяльності й підготовці фахівців по фізичній культурі і спорту як засобу розвитку особистості.

Лекція 5. Сучасні теорії навчання та виховання.

Сучасні освітні технології й їх використання у практичній діяльності.

Лекція 6. Комунікативна компетентність фахівця.

Значення та функції спілкування. Способи встановлення взаєморозуміння.

Лекція 7. Особливості професійного спілкування.

Педагогічне спілкування. Стадії педагогічного спілкування та технологія їх реалізації. Рівні спілкування педагогів і школярів.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ (СЕМІНАРИ)

Заняття 1. Принципи й закономірності оволодіння професією.

План заняття:

1. Кризи професійного становлення.
2. Професійна компетентність.
3. Види професійної компетентності.
4. Професійно-педагогічна компетентність та її види.
5. Професіоналізм педагогічної діяльності.
6. Зробити висновок щодо розглянутої теми.

Заняття 2. Професійна творчість.

План заняття:

1. Творчість.
2. Професійна творчість.
3. Педагогічна творчість та її складові.
4. Суб'єктивно-емоційна сфера творчого процесу педагога.
5. Можливості управління творчим самопочуттям, комунікативною діяльністю, педагогічною імпровізацією.

6. *Завдання для самостійної роботи*: підготувати мікровиступи на теми: 1) педагогічної творчості спортивного педагога; 2) управління творчим самопочуттям тренера; 3) управління комунікативною діяльністю тренера-викладача; 4) управління комунікативною діяльністю та педагогічною імпровізацією спортивного педагога.

Заняття 3. Самоорганізація діяльності як фактор самореалізації творчого потенціалу.

План заняття:

1. Приклади високої життєвої організації творчих людей.
2. Особливості творчості видатних людей.
3. Вершини досягнень видатних людей минулого й сьогодення у різних сферах діяльності.
4. Роль особистісних якостей у досягненні вершин творчого потенціалу.
5. *Завдання для самостійної роботи*: підготувати мікровиступи та реферати на теми: 1) приклади високої життєвої організації видатних спортсменів у конкретному виді спорту; 2) досягнення вершин творчого потенціалу видатних тренерів (підготовка олімпійських чемпіонів, чемпіонів світу і Європи) та роль у цих досягненнях їх особистісних якостей.

Заняття 4. Фактори досягнення вершин професіоналізму.

План заняття:

1. Об'єктивні й суб'єктивні фактори досягнення вершин професіоналізму.
2. Проектування власного просування до професіонального «акме».
3. Практика побудови акмеограм.
4. *Завдання для самостійної роботи*: підготувати проект власної акмеограми (кожному студенту групи).

Заняття 5. Структура педагогічної діяльності.

План заняття:

1. Структура діяльності.
2. Психологічна структура педагогічної діяльності.
3. Ціннісні орієнтації, відношення, здібності, запас знань, вмінь, навичок як фактори успішності суб'єкта діяльності.
4. Професіонально-педагогічна культура як основа акмеологічного розвитку фахівця по фізичній культурі і спорту.
5. Категорії професіонально-педагогічної етики.
6. Самооцінка сформованості педагогічної культури й професіонально-педагогічної етики.
7. *Завдання для самостійної роботи*: відповісти (письмово) на питання анкети щодо сформованості власної педагогічної культури й професіонально-педагогічної етики студента на даний момент часу з підсумковою кількісною (у балах) самооцінкою.

Заняття 6. Формування педагогічної майстерності спортивних педагогів.

План заняття:

1. Професіональна компетентність.
2. Професіональні вміння.
3. Педагогічна техніка.
4. Самооцінка сформованості педагогічної культури й педагогічної майстерності у майбутніх спеціалістів/фахівців по фізичній культурі і спорту.
5. *Завдання для самостійної роботи*: провести кількісну (у балах) самооцінку сформованості власної педагогічної культури й педагогічної майстерності кожного студента групи (у письмовій формі).

Заняття 7. Самовиховання фахівця як компонент професіонального становлення.

План заняття:

1. Характеристика поняття «самовиховання» у педагогічній теорії й практиці.
2. Напрямки і шляхи реалізації студентського самовиховання.
3. Зміст і модель професіонального самовиховання майбутнього спеціаліста по фізичній культурі і спорту (ФКіС).
4. Самооцінка здатності до самовиховання професіональних вмінь спеціаліста по ФКіС.
5. *Завдання для самостійної роботи*: провести кількісну (в умовних балах) власну самооцінку здатності до самовиховання професіональних вмінь майбутнього спеціаліста по ФКіС кожному студенту групи.

3.2. Змістовий модуль 2.

Змістовий модуль 2. Педагогічна взаємодія і виховна діяльність, педагогічна діагностика і культура, реалізація творчого потенціалу

ЛЕКЦІЇ

Лекція 8. Педагогічна техніка та її компоненти.

Педагогічна техніка та її компоненти. Необхідність володіння педагогічною технікою для реалізації функцій професіональної діяльності тренера й вчителя фізичної культури.

Лекція 9. Способи та прийоми педагогічної взаємодії з вихованцями.

Способи та прийоми педагогічної взаємодії з вихованцями. Стилі відношення вчителя до учнів. Технологія педагогічного спілкування та встановлення педагогічно доцільних взаємовідносин. Комунікативний круг у спілкуванні. Способи керування ініціативою у спілкуванні. Моделі спілкування педагогів з учнями. Особливості педагогічних конфліктів. Конфліктостійкість педагога. Основи психолого-педагогічної корекції спілкування.

Лекція 10. Технологія виховної діяльності.

Технологія виховної діяльності. Характеристики сучасних підходів виховної діяльності. Виховні технології і системи. Методи, засоби виховання. Класифікація й зміст методів виховання у сфері фізичної культури і спор-

ту. Характеристика засобів і методів виховання в учбово-тренувальному процесі на прикладі етичного виховання.

Лекція 11. Педагогічна діагностика: цілі, функції, принципи, задачі.

Педагогічна діагностика: цілі, функції, принципи, задачі. Методи вивчення особистості. Діагностика готовності фахівця у області фізкультури і спорту до професійної діяльності. Рефлексивна діяльність педагога: самооцінка особистісних якостей і здібностей педагога. Діагностика рівня педагогічної культури. Оцінка ефективності праці фахівця фізичної культури і спорту.

Лекція 12. Спілкування у малій групі.

Мала група як сукупність суб'єктів спілкування. Мала група як колективний суб'єкт спілкування.

Лекція 13. Імідж педагога по фізичній культурі.

Імідж педагога по ФКіС. Професійна деформація, профілактика емоційного вигорання й способи їх подолання у педагогів фізичної культури.

Лекція 14. Дослідницька діяльність спортивного педагога.

Дослідницька діяльність як спосіб вдосконалення педагогічної компетентності педагога по фізичній культурі.

Лекція 15. Творчий потенціал видатних людей і його реалізація.

Вершини реалізації творчого потенціалу видатних людей.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ (СЕМІНАРИ)

Заняття 8. Новаторські ідеї у професійно-педагогічній діяльності по ФКіС.

План заняття:

1. Огляд останніх публікацій українських фахових журналів по педагогічним проблемам та теорії і практиці фізичного виховання.
2. Огляд останніх публікацій зарубіжних (зокрема, США) фахових журналів по педагогічним проблемам та теорії і практиці фізичного виховання.

Завдання для самостійної роботи: виступити на занятті з оглядом публікації (вітчизняної чи закордонної) по обраному виду спорту.

Заняття 9. Тренінг по навчанню цілісному процесу педагогічного спілкування.

План заняття:

1. Тренування педагогічної спостережливості.
2. Методи тренування педагогічної спостережливості.
3. Засоби тренування педагогічної спостережливості.

Завдання для самостійної роботи: підготувати мікровиступи з описом/оглядом сучасних методів і засобів педагогічної спостережливості.

Заняття 10. Виявлення і розв'язок педагогічної задачі.

План заняття:

1. Мобілізація творчого самопочуття перед спілкуванням з класом (спортивною групою, командою).
2. Заповіді педагогічного спілкування.

Завдання для самостійної роботи: підготувати реферати (письмово) по темам: а) методам і засобам мобілізації творчого самопочуття перед спілкуванням з класом, групою, командою; б) основні принципи і заповіді педагогічного спілкування.

Заняття 11-12. Тренінг професіонально-педагогічного спілкування.

План заняття:

1. Вироблення вмій органічно й послідовно діяти у публічних обставинах.
2. Формування м'язової свободи у процесі педагогічної діяльності.
3. Досягнення емоційного благополуччя у класі.
4. Розвиток навичок довільної уваги, спостережливості й зосередженості. Розвиток найпростіших навичок спілкування.
5. Керування ініціативою.
6. Техніка інтонування.
7. Визначення й уточнення системи спілкування.
8. Розвиток міміки й пантоміміки.
9. Домовне й мовне спілкування.
10. Виявлення індивідуальних особливостей педагогічного спілкування.
11. Побудова комунікативних задач уроку.
12. Визначення конфліктної педагогічної ситуації.
13. Правила попередження й вирішення конфліктних педагогічних ситуацій.
14. Вправи для вирішення конфліктних педагогічних ситуацій.

Завдання для самостійної роботи: побудувати комунікативні задачі уроку (мікровиступ і реферат), навести приклад конфліктної педагогічної ситуації і способи її вирішення.

Заняття 13. Технологічний підхід до виховання.

План заняття:

1. Основні критерії технологічного підходу до виховання.
2. Технологічний цикл виховної роботи: діагностика, планування, реалізація плану, аналіз результатів.
3. Застосування методів виховання у практиці учбово-тренувального процесу.

Завдання для самостійної роботи: підготувати мікровиступи на тему: методи і засоби виховання у практиці учбово-тренувального процесу.

Заняття 14-15. Педагогічна діагностика особистісних якостей, здібностей педагога.

План заняття:

1. Самооцінка, самоаналіз і експертна оцінка управлінської компетентності фахівців по ФКіС.

2. Педагогічна діагностика у роботі фахівця по ФКіС: основне призначення й зміст діагностики

Завдання для самостійної роботи: підготувати (у письмовій формі) реферати студентам групи на тему: методи і засоби педагогічної діагностики у роботі фахівця по ФКіС.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 4

Змістовий модуль 1. Акмеологія фізичної культури як наука й учбова дисципліна

Теми лекцій/практичних занять	Кількість годин										
	Денна форма					Заочна форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
		Л	Пр(с)	інд	С/р		Л	Пр(с)	інд	С/р	
Лекція 1. Основні поняття акмеології.	4	2			2	2	1			1	
Лекція 2. Акмеологічний підхід до періодизації вікового розвитку людини.	4	2			2	9	5			1	
Лекція 3. Професійно-педагогічна діяльність фахівця по фізичній культурі і спорту з позиції її функціонального призначення, професійних вмінь та здібностей.	4	2			2						1
Лекція 4. Структура професійно-педагогічної майстерності.	4	2			2						2
Лекція 5. Сучасні теорії навчання та виховання.	4	2			2			11	5		
Лекція 6. Комунікативна компетентність фахівця.	4	2			2						2
Лекція 7. Особливості професійного спілкування.	4	2			2						2
Заняття 1. Принципи й закономірності оволодіння професією.	4		2		2	3		1		2	
Заняття 2. Професійна творчість.	4		2		2	3		1		2	
Заняття 3. Самоорганізація діяльності як фактор самореалізації творчого потенціалу.	4		2		2	3		1		2	
Заняття 4. Фактори досягнення вершин професіоналізму.	4		2		2	3		1		2	
Заняття 5. Структура педагогічної діяльності.	4		2		2	3		1		2	

Заняття 6. Формування педагогічної майстерності спортивних педагогів.	4		2		2	4		2		2
Заняття 7. Самовиховання фахівця як компонент професіонального становлення.	4		2		2	4		2		2
Усього годин	56	14	14		28	45	11	9		25

Таблиця 5

Змістовий модуль 2. Педагогічна взаємодія і виховна діяльність, педагогічна діагностика і культура, реалізація творчого потенціалу

Теми лекцій/практичних занять	Кількість годин										
	Денна форма					Заочна форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
		Л	Пр(с)	інд	С/р		Л	Пр(с)	інд	С/р	
Лекція 8. Педагогічна техніка та її компоненти.	4	2			2	2	1			1	
Лекція 9. Способи та прийоми педагогічної взаємодії з вихованцями.	4	2			2	8	5			1	
Лекція 10. Технологія виховної діяльності.	4	2			2						1
Лекція 11. Педагогічна діагностика: цілі, функції, принципи, задачі.	4	2			2						1
Лекція 12. Спілкування у малій групі.	4	2			2	6	3			1	
Лекція 13. Імідж педагога по фізичній культурі.	4	2			2						1
Лекція 14. Дослідницька діяльність спортивного педагога.	4	2			2						1
Лекція 15. Творчий потенціал видатних людей і його реалізація.	4	2			2	4	2			2	
Заняття 8. Новаторські ідеї у професійно-педагогічній діяльності по ФКіС.	4		2		2	3		1		2	
Заняття 9. Тренінг по навчанню цілісному процесу пе-	4		2		2	3		1		2	

дагогічного спілкування.									
Заняття 10. Виявлення і розв'язок педагогічної задачі.	4		2		2	3		1	2
Заняття 11. Тренінг професійно-педагогічного спілкування.	4		2		2	3		1	2
Заняття 12. Тренінг професійно-педагогічного спілкування.	4		2		2	3		1	2
Заняття 13. Технологічний підхід до виховання.	4		2		2	3		1	2
Заняття 14. Педагогічна діагностика особистісних якостей, здібностей педагога.	4		2		2	3		1	2
Заняття 15. Педагогічна діагностика особистісних якостей, здібностей педагога.	4		2		2	4		2	2
Усього годин	64	16	16		32	45	11	9	25

5. ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

Зміст самостійної роботи студента визначається навчальною робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Викладач визначає обсяг самостійної роботи, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності, розробляє методичні засоби проведення поточного, підсумкового та семестрового контролю, аналізує результати самостійної роботи кожного студента.

До самостійної роботи студента належать наступні види робіт:

- 1) опрацювання матеріалу лекцій – 0,5 год. на 2 год. лекції;
- 2) підготовка до практичного заняття (семінару) – 0,5 год. на 2 год. семінару;
- 3) опрацювання тем робочої програми, які викладаються або не викладаються на лекціях – визначається обсягом тем, винесених на самостійну роботу (табл. 6);
- 4) підготовка індивідуального завдання: реферату/презентації – 6-8 годин;
- 5) підготовка до модульної контрольної роботи – 8-10 годин;
- 6) підготовка до заліку – 10-20 годин.

Таблиця 6

Перелік тем для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва тем для самостійної роботи	Кількість годин
1.	Методи роботи практичного психолога і акмеолога (психологічний тренінг).	3/2,5
2.	Актуальні проблеми АКМЕ у сфері фізичного виховання і спорту.	3/2,5
3.	Педагогічна культура спортивного педагога.	3/2,5
4.	Професійна культура спортивного педагога.	3/2,5
5.	Педагогічна майстерність тренера.	3/2,5
6.	Стили керівництва спортивного педагога.	3/2,5
7.	Акмеологічна культура спортивного педагога.	3/2,5
8.	Професійні здібності спортивного педагога: акмеологічне виховання та навчання.	3/2,5
9.	Роль акмеології у особистісному та професійному розвитку людини.	3/2,5
10.	Педагогічна діагностика: самооцінка сформованості професійно-педагогічної культури майбутніх спортивних	3/2,5

	педагогів.	
11.	Професіональне самовизначення студентів факультету фізичного виховання і спорту вищого навчального закладу (ВНЗ).	3/2,5
12.	Професіональна агітація та професіональна адаптація.	3/2,5
13.	Педагогічна діагностика: особистісний фактор у професії спортивного педагога.	3/2,5
14.	Самооцінка сформованості спрямованості особистості та професіональної компетентності.	3/2,5
15.	Методи створення/складання портрету-характеристики «ідеального» спортивного педагога.	3/2,5
16.	Педагогічна діагностика: самовиховання майбутнього спортивного педагога.	3/2,5
17.	Методи самооцінки здібностей до самовиховання та подальшого особистісного й професіонального росту, визначення рівня сформованості здібностей до самовиховання.	3/2,5
18.	Актуальні проблеми професіонального росту спортивного педагога.	3/2,5
19.	Творчість та новаторство у професіональній діяльності спортивного педагога.	3/2,5
20.	Педагогічна майстерність та діагностика у акмеології фізичної культури	3/2,5
Усього годин – денна/заочна		60/50

5.1. Індивідуальна робота

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, студенти можуть зробити його у вигляді *реферату*.

Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми.

Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді дидактичного проекту, у формі *презентації* у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у списку рекомендованої літератури, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до початку залікової сесії. Викладач має право вимагати від студента доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

У таблиці 6 представлені теми для індивідуального завдання. У таблиці 7 наведено порядок оцінювання індивідуальної роботи студента.

Таблиця 7

Критерії оцінювання індивідуальної роботи з дисципліни (реферат)

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	10	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	9	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	8	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	7	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	6	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи студенту також рекомендують відповідну наукову та фахову монографічну і періодичну літературу, електронні ресурси, у тому числі й освітній сайт Університету.

6. КОНТРОЛЬ ЗА ЯКІСТЮ НАВЧАННЯ

6.1. Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється на практичних (переважно семінарських) заняттях. Основні форми участі студентів у навчальному процесі, що підлягають *поточному* контролю:

- виступ на практичних заняттях (відповіді на питання, доповідь);
- доповнення до виступу (відповіді), участь в обговоренні щодо виступу в якості опонента тощо;
- участь у дискусіях;
- аналіз першоджерел;
- письмові завдання (тести, розрахункові роботи, лабораторні роботи, індивідуальна робота, презентації) та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Для різних видів практики готуються звітні документи згідно спрямування практики, передбачені положенням.

Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття відпрацьовується студентами у тій чи іншій формі, наведеній вище.

Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань студентів аналізу підлягають:

1. Характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
2. Якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
3. Ступінь сформованості вміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
4. Рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

5. Досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

6. Самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування (усне або письмове) може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються студенту за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати *поточного контролю* заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності студентів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до *підсумкової* форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

6.2. Модульний контроль

Модульний контроль з дисципліни представлений у вигляді *контрольної роботи* (КР).

Вимоги до проведення контрольної роботи: *письмове завдання*. Завдання для контрольної роботи визначає викладач орієнтуючись на обсяг навчального матеріалу передбачений робочою програмою з дисципліни, яка містить лекційний матеріал, теми практичних (семінарських) занять, а також теми, рекомендовані для самостійного вивчення.

Альтернативою контрольної роботи можуть бути *відповіді на питання в усній формі* або виконання студентом *індивідуальної роботи* (табл. 6, 7), якщо студент з поважних причин, чому надає підтвердження, не зміг виконати контрольну роботу в письмовій формі. В такому випадку викладач і студент обговорюють альтернативні варіанти перевірки знань і приходять до єдиного рішення.

Методика оцінювання успішності вивчення дисципліни представлена у таблицях: розподіл балів за результатами поточного та модульного контролю (табл. 8); шкала оцінювання за підсумком семестру/навчального року (табл. 9).

Таблиця 8

Розподіл балів за результатами вивчення дисципліни

Поточний контроль	Модульний контроль (КР)	Сума балів
Змістові модулі		

1	2		
43 (28+14)*	47 (32+16)	10	100

*Примітка. (28 балів – згідно кількості годин лекцій і практичних занять;
14 балів – активність студента на заняттях: відповіді на питання, доповіді та ін.)

6.3. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової або екзаменаційної сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю.

Під час підсумкового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно структури кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою (табл. 9). Роз'яснення щодо оцінювання якості та повноти засвоєння теоретичного та/або практичного матеріалу представлено у табл. 10.

Таблиця 9

Шкала оцінювання для залікових/екзаменаційних вимог за національною системою та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 10

Шкала оцінювання якості знань, умінь, навичок, що засвоєні студентом при проходженні курсу

Оцінка	Кількість балів
ВІДМІННО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)	90-100
ДУЖЕ ДОБРЕ. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу майже в повному обсязі/ зі значною кількістю несуттєвих помилок (3-4) (вище середнього рівня)	82-89
ДОБРЕ. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі/ незначна кількість (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)	74-81

ЗАДОВІЛЬНО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі/ значна кількість (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівня)	60-73
НЕЗАДОВІЛЬНО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу є недостатнім і не задовольняє мінімальні вимоги за результатами навчання. З можливістю повторного складання модулю (низький рівень)	0-59

6.3.1. Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

1. Актуальні проблеми акмеології.
2. Філософські основи, методологічні принципи й методи психології розвитку.
3. Конкурентноздатність спеціаліста/фахівця.
4. Сфера діяльності конкурентноздатної особистості.
5. Сфера спілкування конкурентноздатної особистості.
6. Методи вивчення та розвитку конкурентноздатної особистості.
7. Прикладні області акмеології: критерії виділення та основні напрямки.
8. Психологія професійного розвитку. Поняття: професіоналізм, компетентність, кваліфікація.
9. Історія становлення та розвитку акмеології як науки.
10. Роль психології розвитку та акмеології у професіональному становленні особистості.
11. Роль акмеології у вдосконаленні управлінської діяльності.
12. Проблеми професійної придатності особистості. Структура професіонально-важливих якостей.
13. Соціалізація та індивідуалізація у розвитку особистості. Реалізація концепції «Я» у системі життєвих відносин особистості.
14. Етапи становлення акмеології як науки .
15. Психологічна та професійна зрілість особистості.
16. Психологічні зміни особистості у процесі неперервної професійної освіти.
17. Розвиток людини у колективі, організації, у системах управління.
18. Професійне та особистісне самовизначення: їх особливості та взаємозв'язок.
19. Проблеми періодизації вікового розвитку людини. Професіоналізм та вік. Їх співвідношення у різних професіях.
20. Психолого-акмеологічний зміст професіоналізму. Поняття «АКМЕ». Досягнення вершин професіоналізму: умови і фактори.
21. Професіоналізм та індивідуальний стиль діяльності.
22. Етапи і закономірності становлення та розвитку професіонала.
23. Розвиток професійної майстерності людини.
24. Креативність як властивість «АКМЕ» людини.
25. Психологія розвитку та акмеологія творчої діяльності.
26. Психолого-акмеологічний розвиток творчого мислення.
27. Психолого-акмеологічні характеристики творчої особистості.

28. Професіограма та акмеограма як інструменти особистісно-професіонального розвитку.
29. Професіонально-особистісна діагностика і способи розвитку творчого потенціалу особистості.
30. Сучасні психолого-акмеологічні технології у розвитку професіоналізму.
31. Методи роботи практичного психолога і акмеолога (психологічний тренінг).
32. Актуальні проблеми АКМЕ у сфері фізичного виховання і спорту.
33. Педагогічна культура спортивного педагога.
34. Професіональна культура спортивного педагога.
35. Педагогічна майстерність тренера.
36. Стили керівництва спортивного педагога.
37. Акмеологічна культура спортивного педагога.
38. Професіональні здібності спортивного педагога: акмеологічне виховання та навчання.
39. Роль акмеології у особистісному та професіональному розвитку людини.
40. Педагогічна діагностика: самооцінка сформованості професіонально-педагогічної культури майбутніх спортивних педагогів.
41. Професіональне самовизначення студентів факультету фізичного виховання і спорту вищого навчального закладу (ВНЗ).
42. Професіональна агітація та професіональна адаптація.
43. Педагогічна діагностика: особистісний фактор у професії спортивного педагога.
44. Самооцінка сформованості спрямованості особистості та професіональної компетентності.
45. Методи створення/складання портрету-характеристики «ідеального» спортивного педагога.
46. Педагогічна діагностика: самовиховання майбутнього спортивного педагога.
47. Методи самооцінки здібностей до самовиховання та подальшого особистісного й професіонального росту, визначення рівня сформованості здібностей до самовиховання.
48. Актуальні проблеми професіонального росту спортивного педагога.
49. Творчість та новаторство у професіональній діяльності спортивного педагога.
50. Педагогічна майстерність у спортивній педагогіці та імідж спортивного педагога.
51. Педагогічна діагностика: самооцінка сформованості педагогічної майстерності та визначення її рівня, шляхів подальшого самовдосконалення.
52. Методи та засоби визначення рівня сформованості здібностей професіонала до самовиховання.
53. Методи та засоби формування іміджу спортивного педагога.

54. Методи та засоби педагогічної діагностики.
55. Методи та засоби оцінки педагогічної майстерності.
56. Методи визначення рівня педагогічної майстерності.
57. Перспективні шляхи подальшого самовдосконалення спортивного педагога в сучасних умовах.
58. Методи і засоби самовиховання спортивного педагога.
59. Методи та засоби самооцінки спортивного педагога.
60. Методи і засоби визначення рівня педагогічної етики сучасного спортивного педагога.

6.4. Умови допуску до підсумкового контролю

Студенту (Здобувачу), який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію).

Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

Навчальні посібники:

1. Пальчевський С.С. Акмеологія. - К.: Кондор, 2008. 398с.
2. Архипова С.П. Основи акмеології. – Черкаси: ЧНУ, 2009. 128с.
3. Антонов В.М., Антонова – Рафі Ю.В. Кібернетична акмеологія: теорія і практика моделювання, акселерації та розвитку людини. – К.: КНТ, 2011. 280с.
4. Антонов В.М. Кібернетична акмеологія: технологія розвитку та удосконалення особи. – К.: ВПЦ «Київський ун-т», 2011. 290с.
5. Дедлінська Л.О. Акмеологічні засади професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання. – Донецьк: Юго-Восток, 2013. 436с.
6. Антонов В.М. Кібернетична акмеологія і тестологія гармонійної акмеологічної людини: технології, методики колективно-індивідуального комп'ютерного тестування та діагностики: довідник. К., 2013. 255с.

7. Сіткарь В.І. Аутогенне тренування в спорті. - Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. 104с.
8. Сіткарь В.І. Психологія фізичного виховання і спорту. – Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. 300с.
9. Гладкова В.М., Пожарський С.Д. Основи акмеології. – Львів: Новий Світ – 2000, 2011. 319с.
10. Дубасенюк О.А. та ін. Професійна педагогічна освіта: акме-синергетичний підхід. – Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 387с.
11. Антонов В.М. Кібернетична акмеологія (Теорія і практика). – К.: AgrarMG, 2015. 230с.
12. Антонов В.М. Кібернетична акмеологія у запитаннях і відповідях. – К., 2015. 236с.
13. Антонов В.М., Антонова – Рафі Ю.В. Прикладна та професійна акмеологія. – К.: AgrarMG, 2014. – 351с.

Методичні роботи:

14. Дерека Т.Г. Акмеологічні засади неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання: концепція дослідження. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. №7(51). С. 31-39.
15. Диба Т.Г. Акмеологічні засади неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання: базові поняття. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2015. №1-2(42). С. 25-31.
16. Сазоненко Г.С., Приступа В.В. Компетентність у системі неперервної освіти: Акмеологічна модель. – Макарів: Софія, 2013. 416с.
17. Хоменко П.В. Природничонаукова підготовка фахівців фізичної культури. – Полтава: ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2012. 380с.

Нормативна та законодавча база:

18. Закон України про вищу освіту. (редакція від 27.10.2022) <https://zakon.help/zakonodavstvo-ukraini/1556-18>
19. Закон України про фізичну культуру і спорт (редакція від 27.10.2022). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>

Інформаційні ресурси:

20. <http://library.knuba.edu.ua/> - Бібліотека Київського національного університету будівництва та архітектури.
21. <https://org2.knuba.edu.ua/> – Освітній сайт Київського національного університету будівництва та архітектури.
22. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім.Вернадського, м. Київ, пр. Голосіївський, 3

Додаткова

23. Освітологія: витоки наукового напрямку/За ред. В.О. Огнев'юка. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. 336с.

24. Сергієнко Л.П. Технології наукових досліджень у фізичній культурі: у 2-х кн. Кн. 1. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 496с.
25. Фаренік С.А. Логіка і методологія наукового дослідження. – К., 2000. 338с.

Навчально-методичне видання

АКМЕОЛОГІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Методичні вказівки
для студентів
спеціальності 017 “Фізична культура і спорт”
освітнього рівня бакалавр

Укладач
ЧОВНЮК Юрій Васильович